

Faq

Efficiënt zoeken op internet

Een heel interessante en gebruiksvriendelijke website boordevol nuttige tips rond zoeken op internet is <www.zoekprof.nl>. Je vindt er niet alleen tips van professionals, veel gestelde vragen en veel gemaakte fouten bij het zoeken op internet, maar ook goede overzichten van zoekrobots, metazoekmachines en onderwerpsgidsen. Bekijk zeker ook het luik 'beoordelen van bronnen'. In wat volgt, vat ik een aantal nuttige tips van deze site samen. Ik put daarbij ook uit mijn ervaring met het medium als bibliotheekmedewerker.¹

onderwerpsgidsen. Bekijk zeker ook het luik 'beoordelen van bronnen'. In wat volgt, vat ik een aantal nuttige tips van deze site samen. Ik put daarbij ook uit mijn ervaring met het medium als bibliotheekmedewerker.¹

Veerle Geudens

**Wat is het verschil tussen een zoekrobot en een onderwerpsgids?
Wanneer gebruik ik wat?**

De meest gekende manier om informatie op het internet op te zoeken, is het gebruik van zoekrobots. Het verschil met onderwerpsgidsen zit in de manier waarop de informatiebronnen zijn geïndexeerd. Bij zoekrobots gebeurt dat automatisch, bij onderwerpsgidsen gebeurt dat door mensen ('cyberians'). Zoekrobots zoeken niet rechtstreeks op het www maar in enorme databanken. Tikt men een zoekterm in, dan krijgt men een lijst met resultaten. Elke zoekrobot werkt echter anders. *Google* is één van de bekendste zoekrobots. <www.google.be> maakt gebruik van *pageranking*: de populairste site met het meeste aantal links naar die site staat bovenaan de resultatenlijst. Andere veel gebruikte zoekrobots zijn <www.altavista.com> en <www.alltheweb.com>.

Enkele bekende onderwerpsgidsen zijn <www.yahoo.com>, <www.looksmart.com> en <www.startpagina.nl>. Door toedoen van redacteurs wordt al een selectie gemaakt. Een zoekopdracht levert dus veel minder resultaten op dan bij een zoekrobot, maar de kwaliteit is meestal wel hoger. Een onderwerpsgids loodst je als

looksmart
www.looksmart.com

het ware door een hiërarchische boomstructuur van onderwerpen. Let op: in een onderwerpsgids kan je vaak ook een zoekterm in een lege invulregel intikken. Daardoor lijkt het alsof je zoekt met een zoekrobot maar in werkelijkheid is dat niet het geval.

Wanneer gebruik je wat? Een zoekrobot kan je best gebruiken als je een heel specifieke vraag hebt (b.v. *Wanneer werd Virginia Woolf geboren?*) of als je een onderwerp heel moeilijk onder een bepaald thema kan onderbrengen (b.v. *Past toetsing van taalvaardigheid onder 'toetsing' of onder 'taalvaardigheid'? Moet ik het zoeken onder 'taal', 'pedagogie' of 'evaluatie'?*) Een onderwerpsgids is aan te raden als je een onderwerp voor het eerst wil verkennen of als je vraag niet heel specifiek is. Bij een zoekrobot zou je dan immers veel te veel hits krijgen.

Welke zoekrobot gebruik ik best?

De beste zoekrobot is diegene die je het best kent! Neem de tijd om een zoekrobot die je op het eerste gezicht bevalt, beter te leren kennen. Het zal je achteraf tijd besparen. Leer ermee werken en lees aandachtig de helpfunctie (bij Google is dat de knop 'Alles over Google'). Zo leer je meteen hoe je best zoektermen combineert, hoe je binnen je resultaten verder kan zoeken, enz. Zoeken is echt niet zo simpel en elke zoekrobot werkt een beetje anders. Een goede tip hierbij: zoek bij het uitproberen van zoekrobots naar sites of informatie die je al kent, en controleer of je zoektermen 'werken'. Als je resultaat niet bevredigend is, gebruik dan meer dan één zoekrobot.

Wat zijn megazoekmachines?

In plaats van verschillende zoekrobots te gebruiken, kan je je zoekvraag aan een metazoekmachine stellen die ze doorspeelt aan verschillende robots en die vervolgens de resultaten ordent. Voorbeelden zijn <www.metacrawler.com>, <www.search.com> en <www.dogpile.com>. Ook hier geldt dezelfde raad: leer er eerst mee werken.

DOGPILE

www.dogpile.com

Naast metazoekmachines heb je ook gespecialiseerde zoekrobots. Dat zijn zoekrobots die zich richten op een bepaald onderwerp. In <www.searchability.com> vind je een goed overzicht van gespecialiseerde zoekrobots voorzien van wat meer uitleg.

Hoe formuleer ik mijn zoekopdracht?

- Bedenk vooraf goed wat je eigenlijk wil vragen en zet je vraag om in één of meer zoektermen.
B.v. *Ik zoek de taalwetgeving van de faciliteitengemeenten*
ZOEKTERMEN: *taalwetgeving (AND) faciliteitengemeenten*
Deze termen leiden je al gauw tot de meest relevante site. Kleine details kunnen soms grote gevolgen hebben. Gebruik je in het bovenstaande voorbeeld als zoekterm *faciliteitengemeente* in het enkelvoud, dan levert dit niet meteen de gewenste resultaten op.
  - Gebruik "aanhalingstekens" om naar een exacte combinatie van woorden te zoeken.
B.v. *"Hugo Claus"*; anders krijg je alle pagina's met *Hugo* maar ook alle pagina's met *Claus* zonder dat de namen één geheel vormen
  - Kijk na in de helpfunctie hoe je verschillende zoektermen kan combineren. Bij de meeste robots kan je werken met de Booleaanse operatoren AND, NOT en OR. Bij andere kan je die vervangen door + en - (geen spatie tussen + of - en het woord!). Bij Google moet je AND nooit intikken; losse termen worden door Google altijd als AND gekoppeld.
- Wat betekenen deze operatoren precies?
- AND beide zoektermen moeten voorkomen, b.v. *grammatica AND Nederlands*
- OR er moet minstens één van de twee termen voorkomen, b.v. *taakgericht OR "task based"* (o.a. mogelijk bij Altavista)
- NOT sluit een zoekterm uit, b.v. *leesbevordering NOT adolescenten* (o.a. bij Altavista, maar als - bij Google)
- Sommige robots laten toe te *trunceren*; dat wil zeggen dat je door een *-teken niet alleen laat zoeken naar de zoekterm maar ook naar alle afgeleiden. (Google laat trunceren niet toe.)
B.v. *biblioth** zoekt naar *bibliotheek*, *bibliotheken*, *bibliothecaris*, *bibliotheekwetenschap* enz.
  - Pas op met *spelling* (een tikfout is vlug gemaakt!), accenten en hoofdletters. Gebruik hoofdletters alleen in eigennamen en plaatsnamen. (Google daarentegen is niet hoofdlettergevoelig.)
  - Ben je op zoek naar *afbeeldingen*, kijk dan eens of je zoekrobot ook een aparte zoekfunctie voor afbeeldingen bezit. (Bij Google is dat bijvoorbeeld het geval.)
  - Ben je er zeker van dat een bepaalde *organisatie of bedrijf* een website heeft maar ken je de URL niet, probeer dan eens een woord in te tikken in de adresbalk in plaats van een zoekrobot te gebruiken. Het bespaart tijd en levert meestal direct resultaat op.

Hoe beoordeel ik de kwaliteit van de resultaten?

www.kb.nl/coop/detective

Leren zoeken is één, maar hoe weet je nu of de websites die je vindt ook betrouwbaar zijn? Voor het leren beoordelen van de informatie op het internet is een prima interactieve cursus beschikbaar via de website van de Koninklijke Bibliotheek van Nederland. Deze *Internet Detective* vind je op www.kb.nl/coop/detective. (Je moet je registreren, maar de cursus is gratis. Hij neemt een tweetal uur in beslag, maar je kan tussentijds afmelden.) Zo leer je bijvoorbeeld dat je van een URL al veel kan afleiden: de domeinnaam geeft informatie over de herkomst (.ac = universiteit; .com = commerciële instelling, internationaal; ~ duidt op een privé-persoon enz.)

Meer info over webleren?

Her en der kan je on line computercursussen volgen. Op de website van de *vdab* www.vdab.be vind je heel wat info over webleren maar de meeste cursussen zijn betalend. Op www.learnthenet.com vind je gratis Engelstalige internetcursussen: hoe zoeken, welke zoekrobot gebruiken enz. Begin alvast bij www.zoekprof.nl en je geraakt meteen op dreuf...

Veerle Geudens
Lindekensbaan 24
2560 Kessel
vgeudens@wanadoo.be

Noot

- 1 Met dank aan Mie van Boxem, docente bibliotheekschool Antwerpen.